

Mbox

114

Solsigne

1788

Medlemmerne

3

Det Bergenske

Nyttige Selskab

og Udvalgte

Pris - Materier

med

Premier

for

Maret 1788.

BERGEN, 1787.

Trykt i Hans Kongl. Majest. privilegerede Bogtrykkerie
hos Nicolinus G. Dahl.

Nicolinus G. Dahl
for D. Dahl

Universitetsbiblioteket i Bergen

Mbot 114

1299
175

Forregnelſe

over

Medlemmerne

3

Det Bergenske

Nyttige Selskab /

og udsatte

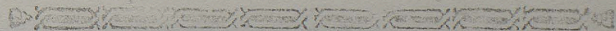
Pris = Materier

med

Præmier

for

Aaret 1788.

BERGEN, 1787.

Trykt i Hans Kongl. Majests. privilegerede Bogtrykkerie
hos Naamus G. Dahl

*Det Bergenske Selskab
for 1788*

Det Nyttige Selskab

Det Nyttige Selskab
for
Bergen, Sjølandet
og
Nordlandene.

Efter orig. i Bergens off. Bibliotek.

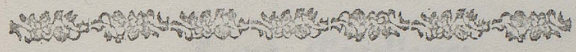
591144

M7.52 or

CHRISTIANIA, 1811

N 9992 f

5ix

Til

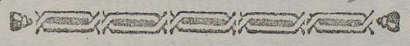
Dueligheds Opmuntring

for

Byen, Stiftet

og

Nordlandene.

Præses:

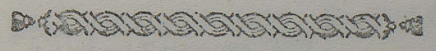
Hr. Jonas Ramus Petersen,
Justiceraad og Amtmand over
Nordre Bergenhuus Amt.

Secretair:

Hr. Herman J. Frøhen.

Casserer:

Hr. Jens Braage.

N 2

Sels

64

Selskabets Medlemmer.

Honoraire Medlemmer:

Hans Excellence

Hr. Albrecht Philip von Levehan,
Geheimeraad, Ridder, Kammerherre og
Land-Drost i Pinneberg.

Hans Excellence

Hr. Ove Høeg Guldberg,
Geheimeraad, Ridder og Stiftbefalings-
mand over Aarhus Stift.

Hr. Christian de Schouboe,
Ridder, Stiftbefalingsmand over Bergens
Stift, og Amtmand over det Syndre
Bergenshuus Amt.

Hr. Johan Jacob von Fasting,
General-Major, Commandant i Bergen og
Chef over det 1te Bergenshuusiske Regiment.

Hr. Ole Trogens,
Doctor Theologiae og Biskop over Bergens
Stift.

Dvris

Dvrige Medlemmer:

A.
Hr. Christian Ameln, Storhandler og Stads-Ca-
pitain.

B.
Hr. Carsten Gerhard Bang, Justiceraad og Commerces-
Consulent i Tronhiem
Hr. Joachim Schweder Bang, Foged over Ytre og In-
dre Sogn
Hr. Peder Tøgersen Bæch, Borger og Handelsmand
Hr. Jens Braage, Riibmand og Selskabets Casserer
Hr. Hans Lund Bredal, Storhandler
Hr. Johan Andreas Wilhelm Büchner, Justiceraad,
Doctor Medicinæ og Stads-Physicus i Bergen.
Hr. Jacob Busch, Storhandler i Bergen.

C.
Hr. Gerhard Cæppe, Deputeret og Storhandler
Hr. Etienne de Chezault, Kongelig Franst General-Con-
sul i Norge
Hr. Ole Clausen, Riibmand.

D.
Hr. Thomas Erichsen, Storhandler.

F.
Hr. Peder Heiberg Fabricius, Provti og Sognepræst til
Orlandet i Tronhiems Stift
Frue Dorothea sal. Assessor Salchs paa Herlœ
Hr. William Farquhar, Deputeret og Storhandler

Hr. Jan Hendrichsen Sasmer, Agent og Hollandsk General-Consul

Hr. Peter Jacob von Fasting, Commandeur Capitain

Hr. Claus Jinde, Sognepræst til Kind i Bergens Stift

Hr. Ferdinand Anthon de Fine, Stadsraad og Præsident

Hr. Herman Reinholdt Fleischer, Krigsraad

Hr. Hans Berentsen Forman, Cancellie-Assessor og Raadsstuefrivær i Bergen

Hr. Friderich Foswinckel, Storhandler

Hr. Jacob Frich, Cancelliraad og Borgemeester i Bergen

Hr. Christopher Friman, Candidatus

Hr. Berent Frøchen, Krigsraad og Auctions-Directeur i Bergen

Hr. Johan Berentsen Frøchen, Byskrivær i Bergen

Hr. Herman J. Frøchen, Stads-Maalær og Sælsfabriks Secretair

Hr. Jan von der Velde Frøchen, Negotiant.

G.

Hr. Peder Heroleb Galschiøt, Stads-Chirurgus i Bergen

Hr. Lars Storkaasen Giljerhuus, aratificeret Medlem

Hr. Hans Greger, Deputeret og Storhandler

Hr. Alexander Greig, Negotiant.

H.

Hr. Søren Sagerup, Justiceraad og Bysfoged i Christiania

Hr. Gerda Hægelsteen, Storhandler

Hr. Johan Hægelsteen

Hr. Abraham Hansen, Kongelig Ober-Toldbetient

Hr. Bartholomæus Harboe, Riobmand

Hr. Christen Heiberg, Amtmand over Findmarken

Hr. Danckert Heiberg, Proprietair

Frue Dorothea Frø. Capitain Helts i Ryefølche

Hr. Peder Harboe Herzberg, Sognepræst til Findaas Meenighed

Hr. Herman

Hr. Herman Høe, Borgemeester i Bergen

Hr. Niels Heggelund Holgrød, Justiceraad og Sorenskrivær over yttre Soga

Hr. Carsten Holtermann, Negotiant og Stads-Adjutant

Hr. Owe Holm, Contoirsk Egenhandler.

I.

Hr. Herman Didrich Jansen, Hoff-Agent og Storhandler

Hr. Tycho Jæger.

K.

Hr. Danckert Krohn, Hoff-Agent og Storhandler

Hr. Wollert Krohn, Stadsraad og Storhandler

Hr. Hans Krohn, Storhandler

Hr. Claus Krohn, Storhandler

Hr. Johan Friderich Krøepelien, Storhandler

Hr. Friderich Ludvig Konow, Deputeret og Storhandler.

L.

Hr. Nicolay Christian Laffon, virkelig Justiceraad og General-Toldforvalter

Hr. Johan Leganger, Studiosus og Proprietair

Hr. Peter Løpau, Stads-Capitain og Storhandler

Hr. Wilhelm Løpau, Deputeret og Storhandler.

M.

Hr. Christian Martfeldt, Stadsraad og Commerce-Consulent, samt Secretair ved det Kongelige Danske Landhuusholdnings Sælskab

Hr. Michael Olrich Meyer, Deputeret og Storhandler

Hr. Clamer Metzger, Storhandler og Ober-Fornnynder

Hr. Hans Mossin, Doctor Theologie, Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken.

N.

Sr. Christopher Nagel, Klobmand og Ober-Formynder

Sr. Laurig Holte Nicolaisen, Major og Storhandler.

Sr. Lyder Wengel Nicolaisen, Storhandler

Sr. Peder Greger Nicolaisen, Borger og Handelsmand

Sr. Sentrich Norman, Storhandler.

D.

Sr. Otte Oden, virkelig Justiceraad

Sr. S. C. Ørn, Inspecteur ved Consumtionen.

P.

En patriotisk Dame fra Tronhiem

Sr. Jonas Ramus Petersen, Justiceraad og Amtmand, samt Selskabs Præsæs.

Sr. Michael Preus, Controlleur ved Consumtionen.

R.

Sr. Jacob Rich Senior, Storhandler

Sr. Bendix Mathias Rind, General-Majesteur og Regiments-Quartiermester ved det 1te Bergenske Regiment

Sr. Peder Rist, Justiceraad og Laugmand over Nordlandene og Findmarken

Froken Sophia & Maria Richelien

Sr. Peder Rønne, Stads-Capitain.

S.

Sr. Erich Gerhard Schytte, Professor Theologie extr.,

Provst og Sognepræst til Bodøen i Nordlandene

Sr. Johan Diederich Stalbohm, Deputeret og Storhandler

Sr. Hans

Sr. Hans Strøm, Professor Theol. extr. og Sognepræst til Egers og Fiskum

Sr. Johan Swane, Storhandler.

T.

Sr. Hans Tank, Negotiant

Sr. Mogens Theiste, Amtmand

Sr. Laurig Thodal, Stiftesbefalingsmand

Sr. Jonas Olsen Tosche, Storhandler.

V.

Sr. Peter Vahl, Negotiant

Sr. Herman Christian Valeur, Cancellieraad og Postmester i Bergen

Sr. Theves Vilde, virkelig Justiceraad og Borgemeester i Helsingør

Sr. Georg Ferdinand Vedeler, Klobmand

Sr. Jacob Voss, Storhandler.

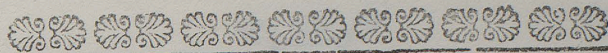
W.

Sr. Alexander Wallace, Kongelig Storbrittanisk Consul i Norge

Sr. Johan Weiner, Raadmand og Storhandler

Sr. Niels Winter, Proprietair.

Corres-

Corresponderende Medlemmer.

B.

✓ Sr. Jan Peter Bromander, Grosserer i Stokholm.

F.

Sr. Hans Sinsen, adjungeret Biskop til Skalhøls Stift
i Friesland

✓ Sr. Jan Fischerstrøm, Economie-Intendant i Stok-
holm.

G.

Sr. Henrich Christopher Glan, Professor Theolog. extr.
og Sognepræst paa Galsfir.

H.

Sr. Christian Friderich Sagerup, Doctor Theologiæ
og Stiftsprovst i Tronhiem

✓ Sr. Christopher Hieltens, Odels- og Selveyer, Bønde,
boende i Gravens Præstegield.

M.

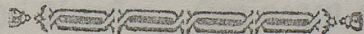
✓ Sr. J. C. Walling, Justiceraad, Cabinets-Secretaire
og Casserer hos Hans Kongel. Høyhed Arve-Prinsfen.

R.

Sr. Ludvig Kennord, Birkedommer til Svane Birk.

W.

✓ Sr. Martinus Vahl, Professor Botanicæ.

Selska-

Selskabets nye Lov.

Efter den af Lov-Commissionen
gibne Betænkning om det til Sels-
kabet indsendte Pro-Memoria, at
antage Nordlandenes Indbygge-
res Slid og Bindskibelighed, til Op-
muntring med Præmier og Afgtelse,
i Forhold med Bedkommendes For-
tjenester, da haver Selskabet med
Fornøielse vedtaget samme, i Til-
lid til det Antal af værdige Med-
lemmer Selskabet deels haver,
deels venter fra Nordlandene.

For-Grindring.

I.

Svo, som vil vinde et af efterfølgende
Præmier, maa derom til Selska-
bet inden den Tid, som ved Præmierne
bestemmes, indsende paalidelige Attester i
de practiske Tilfælde, hvor Attester have
Sted.

2.

Attesterne maa enten være ædelige
Tings-Bidner, eller dog saadanne, at de
Attesterende troste sig til at be-ædige dem,
om Skulle forlanges, eller deres Bidnes-
byrds Troeværdighed af Bekjendte paa At-
testerne bevidnes.

De Attester, som nogen af Selska-
bets Medlemmer paa Stedet, om nogen
der findes, enten Stædets Øvrighed eller
Geist-

Geistlighed udstæder eller bekræfter, vil
være Selskabet de kæreste, og blive an-
seede for de meest troeværdige.

3.

En theoretisk Afhandling eller Besva-
relse, som ønskes Præmium for, indleve-
tes derimod med en Devise, skrevet uden
paa en forsøglet Sæddel, hvori maa fin-
des Forfatterens Navn og Dyholds Sied.

Bemeldte Devise svarer til den anfor-
te paa Afhandlingen eller Svaret, og bli-
ver ingen saadan Sæddel aabnet, førend
Forfatteren deraf er tilkommet en Præmie,
men Vedkommende u-aabnet tilbageleve-
ret, imod Foreviis af Sæddelens Mærke.

En Devise kand af samme Forfatter
ey bruges meere end een Gang.

4.

Naar i Præmiers Bestemmelse de
Ord: ikkemindre, eller: i det mindste,
bruges, saa ønsker Selskabet sig vel meere,
endskionde det ikke belønner mindre, end
det ved Præmio udsatte.

5. In-

5.

Ingen kand af flere Præmier, udsatte for een og samme Ting, vinde meere end een Præmie; Altsaa kand den, som vinder den høyeste Præmie, ikke ætte noget af de mindre, som for samme Ting maatte være udsatte.

6.

Selskabet forbeholder sig Tiden, at tilkomme Præmier udi, dog vil dette skee i det seneste inden 2 Maaneders Forlob, efter at Præmien ordentlig er ættet, Indleverings Maanedes uberegnet, med mindste Udsættelse i rette Tid, paa Forlangende, er bleven tilstaaet.

7.

Naar Præmier ere tilkomte, i hvad Tid det end maatte være, efter den for Brits-Materierne bestemte Tid i Præmiefortegnelsen, kand ingen anden for den Gang erholde den, om endog en værdigere til Præmien derefter maatte melde sig.

8.

Selskabet bedømmer alle Præmier og Materier, som ere udsatte i denne Liste, som sine egne.

9. Naar

9.

Naar litte Siltalbe og litte Ret til et Præmium møder ved Concurrence i alle Deele, saa afgjøres Sagen ved Lodkastning i Selskabet; Eller og om Concurrenterne blive eenige om at deele Præmuet, kand tillige deres Fortieneste bekendtgjøres i Adresse-Blisen.

10.

Ved Bonde forstaaes den, som med egne Hænder, tilligemed sine Born og Folk, driver sin Avling, som Bønder i Almindelighed.

11.

Selskabet agter en Bondes Flid langt høyere, og efter Omstændighederne, indtil dobbelt mod en Proprietairs eller Embedsmands Flid, og i samme Forhold en Husmands mod en Bondes eller Gaardmands.

12.

Selskabet forlanger af Arbejdet ikkun Prober, hvor de ere muelige og tilkættelige, naar det Heele ikke kand fremvise, da Bedkommende ellers beholder sit eget Arbejde, endskiont Præmie vindes.

13. De

13.

De til Selskabet indkomne Skrifter ønskedes helst at være skrevne paa Dansk, dog imodtages ogsaa de, som ere forfattede i de andre meest bekjendte Europæiske Sprog; Og vil alle Preis-Skrifter være tydelig og læselig skrevne.

14.

Alle Forsøg og Besvaringer med videre indleveres til Secretairen, som derfor paa Forlangende giver sit Bevis.

15.

I øvrigt underrette Selskabets Love, om hvad videre, dets Præmier angaaende, maatte være at mærke.

16.

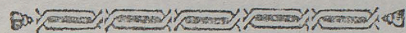
Enhver, som vil vinde Præmium, maa tillige paa sin Beskrivelse skriftlig tilkiendegive, om han for samme Ting og Handling har forlangt, eller agter at forlange nogen Belønning af det Kongelige Danske Landhuusholdnings eller noget andet Selskab.

Preis-

Preis-Materierne for Aaret 1788.

1. For Skovs Opveksning ved Søekanten eller andre Skovløse Steder.
2. For den bedste Beskrivelse over et Distrikt i Bergens Stift.
3. For bedste Underretning om Kreaturenes Sygdomme og Lægemidler deraf imod.
4. For Falleskabs Ophævelse.
5. For den bedste Faare-Hjord.
6. For den største Skid med Gaards Forbedring.
7. For Myrers Udtørrelse.
8. For de bedste Steengjerder.
9. For den bedste Humle-Vokning.
10. For Stodningens bedste Beværing og Formeering.
11. For den Bønde, som istandsætter en øde Gaard.
12. For den, som istandsætter det største Huusmands-Blads.
13. For Norske Planter's Indsamling, tjenlige til Medicin.

B

14. For

14. For skabelige Slag-Dørers og Ravnens Odelæggelse.
15. For den største Frugt- og Urte-Have.
16. For den meeste Hørr og Hamp.
17. For Beskrivelse om Lovets rette Behandling, Brug og Nytte for Kreaturene.
18. For største Raal-Hauge.
19. For bedste Middel mod Saars Odelæggelse.
20. For de fleeste paa Marken udsatte Frugt-Træer i noget Præstegjeld.
21. For Sække-Rod til Seye-Fiskerie.
22. For Brygger at fange.
23. For Springere med Rod at fange.
24. For en nye Fiskegrund eller Bankes Opfindelse.
25. For de bedste Fiske-Nedstaber.
26. For den, som beviist angiver Hindringer i Fiskerierne.
27. For bedste Maade at behandle Fiske-Melken paa.
28. For bedste Vord med fineste Savblad.
29. For den første Tiære-Døn.
30. For Saltpeter at forarbejde.
31. For den bedste Afhandling om Ilds-Baadets Forebyggelse.

32. For

32. For bedste Fuld med at bringe drukne de eller kvalte Mennesker til Live igjen.
33. For Furre-Stavers Indbringelse.
34. For Træers Opvækning og Plantning.
35. For Brand-Seyl af Heste-Koe- eller Siede-Haar.
36. For at virke og tilberede Hundblas.

Selskabet
Pris-Materier
og
Præmier.
I.

Da Hans Kongelige Høyhed Kron-Prinsens Naadigst har skænket Selskabet 50 Rl. til en Præmie for Stovs Opvækning, saa udsættes samme Præmie for den, som enten ved Søekanten eller paa andre skovløse Steder her i Stiftet og i Nordlandene i Aaret 1788 planter den største Mængde Træer, tjenlige til Savværk, og forsvarlig indbegner saadanne plantede Træer, ikke mindre end 400 Stykker,

B 3

ter,

fer, af Eg, Surre, Gran, Alm, Alf, Lon eller andre Træer, passelige efter Stedernes locale Omstændigheder; men heriblandt maa ikke regnes unge Træer, som med Rødder af Stoven indtages.

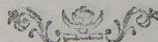
Attesterne bor, efter paalidelig taget Syn i Junii, Julii eller Augusti 1791, eller længer hen, da Præmien afles inden Augusti Maaned samme Aar, tydelig vidne, at alle Træer ere friske og i god Væxt, samt deres Hoide og Færlighed, Arter og Mængden af hvert Slag, samt i hvad Aar og paa hvilke Steder de enten ere opdragne ved Frøe eller ved Rønninger, efter den Maade, som i den paa Selskabets Beforsning trykte og af Selskabets forrige Medlem Hr. N. K. Jøger skrevne Afhandling er viist, da samme Afhandling i den Henseende gratis til Lyshavende Land faaes hos Selskabet.

II.

For den bedste physiske eller oeconomiske Beskrivelse over et vist District i Bergens Stift med derover tagne Situations-Cart, udsætter Selskabet et Præmium efter Districtets Størrelse, Beskrivelsens Fuldstændighed og Cartets Rigtighed.

Beskrivelsen indsendes inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

III. For

III.

For indsendte fleste og bedste Oplysninger og Underretninger om Kreaturenes Sygdomme og Uheld her i Stiftet, om Aarsagerne dertil, om Forebyggelses og Forvarelses-Midler derfor, samt forsøgte Læge- og Hjelpe-Midler derimod, udsættes Præmium af - - - 10 Rl.

NB. De Læge- og Hjelpe-Midler, som fandt Haves af Landets egne Producter, foredrages i Præmiens Bedømmelse.

Afhandlingen indsendes inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

IV.

Saaom det Fællesskab, der findes ved Jordbrugerne i de fleeste Gaarde, (da en Bonde har sin Jord, baade af Ager og Eng, i mange smaae Stykker paa adskillige Steder adspredt og fordeelt) foraarsager den skadeligste Hinder i Agerdyrkningens retskafne Drift, saa udsættes til saadant Fællesskabs Ophævelse eller mueligste Indskrænkning, følgende Præmier:

For

For den Bonde, som først kand faae sit Jordebrug i en Gaard, særskildt fra sin Grundes, og, om mueligt, udskiftet i et samlet Stykke for sig selv, samt flytte alle sine Huuse derhen, paa det den Loe eller Giødskning, som gemeenlig falder fra Husene, kand blive hans egen Jord til Nytte, udsættes et Præmium af = = 30 Rl.

For den, som dernæst bringer det derhen = = = = 20 Rl.

Ved Præmiens Bedømmelse sees paa, hvem der har haft de største Vanskeligheder at besidde, og anvendt den største Plid og Bekostning for at faae sit Brug samlet og afdeelt fra de andres, samt sine Huuse did henflyttede, ligesom og en Leylønding, efter Omstændighederne, vinde der Fortrinnet frem for en Selvejer-Bonde.

Den, eller de, som vil vinde disse Præmier, maa i det mindste med Lehusmandens og 2de af Fogden opnævnte Lavrettes Mands Besigtelses-Forretning bevise:

- 1) Hvor mange Brug saadan Gaard var inddeelt udi
- 2) Hvor stort det Brug er, som er draget ud af Salleskabet.
- 3) I hvor mange adspredte Stykker dets Agre og Engforhen vare fordeelte.
- 4) Hvor vidt de efter Separationen ere blevene samlede og indhegnede, samt med hvad Slags Hegn.

5) Hvor

5) Hvor mange Huuse did ere henflyttede.

Om nogen allerede i de 2de næstforløbne Aar til saadan Separation og Forflyttelse skulle have gjort Anlæg eller Begyndelse, bliver han ikke desmindre, efter Omstændighederne, anseet værdig til Præmiens Erholdelse. Selskabet agter flere Aar at udsætte disse Præmier.

Attesterne herom maa indsendes inden Augusti Maaends Udgang 1788.

V.

For den Mand, vare sig geistlig eller verdslig Embedsmand, Proprietair, Borgers eller Bonde, som med sandfærdige Attester beviser at have tillagt sig fremmede Bædre af Spansk, Engelsk eller Cyderstædt Slag, og ved deres Hun-Gaar erhverver sig den fineste Uld, samt fra Maji Maaned 1787 udsætter dem paa Her i Bergens Stift, for der at fødes saavel Vinter som Sommer, efter den Pleye og Dugang, som Erfarenhed har beviset tjenlig og passelig, hvilket ved Trykken, til enhver Liebhabers Efterretning, er blevet bekendtgjort.

For saadan Faare-Hjord, ved en god udenlandsk Bæder forbedret, ikke mindre end 20 Stykker, udsætter Selskabet 20 Rl.

B 4

For

For den næst bedste Stord, ikke mindre end 15 Stykker	=	=	15 Rl.
For den dernæst, ikke mindre end 12 Stykker	=	=	10 Rl.
For den dernæst, ikke mindre end 8 Stykker	=	=	5 Rl.

Åaare. Stordens Virkelighed skal eftersees i Maji Maaned 1788, da de fra Maji Maaned 1786 paa Det udsatte beregnes i Tallet. Udi Attesten bliver at anføre, at Flokken har gaaet ude om Vinteren, samt den Tid endnu havde sin Uld. For den, som af Hieme Åaar, ligeledes forbedrede ved fremmede Vædre, og beynnderlig pleyede og rgtiede i kolde Steen. Huse, leverer den meeste og fineste Uld til der bergenske Manufakturhuus, udsætter Selskabet værdige Natelses Tegn, alt i Forhold af de om Udgang. Åaar udsatte Præmier.

Attester maa indsendes til Selskabet inden Augusti Maanedes Udgang 1788. Selskabet er betænk paa flere Aar at udsatte disse Præmier.

VI.

For den Bonde, der bruger den største Gld med sin Gaards Forbedring, udsætter Selskabet den Summa	=	=	20 Rl.
For den Bonde, som dernæst bruger den største Gld	=	=	15 Rl.
For den Bonde, som ligeledes har anvendt stor Gld	=	=	10 Rl.

Selska

Selskabet tillader, at den, eller de, som vil vinde disse Præmier, maa endog beregne det, som er begyndt fra 1787 Aars Begyndelse. Det tilforn arbejdede kommer ey under Betragtning. Da nu disse Opgaver ey bestemme noget vist, saa er det overladt til flittige Jordbrugeres eget Valg, efter enhver Gaards Lejlighed og Beskaffenhed, at forbedre sin Gaard, enten ved nye Agerers Tillæg af tilforn udyrket Jord, dog i Forhold med Gudsjelens Formeerselse, eller ved Engbundens mærkelige Forbedring, forsoarlige Gierders Opsættelse af den Steen, som skaber Ager og Eng; men beynnderlig ved Gudsjelens Formeerselse, saaledes, at den vundne Deel enten anvendes til Engbundens eller de nye opbrudte Agerers Gjødning, med Haul. Veyters Anlæg, for at befrie Ager og Eng fra det skadelige suure og kolde Vand, samt ved Lilledelse af Vand over tørre og græsmaare Marker, og i øvrigt alt det, som kand skaffe varig Nytte for Efterslægten.

NB. Derfom nogen Fjorde- eller Dale-Bonde forlader et besværligt Brug af Fiskerie, og med fordoblet Gld tagttoger sin Agerdyrkning, da vil Selskabet lade saadan virkelig Gld have Fortrin.

Attester herom maa indsendes inden Augusti Maanedes Udgang 1788. Samme bor tillige forklare Arbejdets Begyndelse, dernæst om Arbejderen er Huusmand, Leylandning eller Selbeyer. Selskabet agter flere Aar at udsatte disse Præmier.

VII.

For Myrers Udtørrelse, ved skeaes lagde oven og smalere i Bunden tilstrækkeligt

B 5

lige

lige dybe Deyter, efter Myrenes Dybhed og Beskaffenhed.

For den største Myr, fuldkommen beqvemgjort og brugelig til Ager eller Eng, udsættes = = = 15 Rl.

For den dernæst, paa liige Condition = = = 10 Rl.

For den dernæst, ey mindre end 150 Alen paa hver Side = = = 5 Rl.

Selskabet tillader, at den, eller de, som vil vinde disse Præmier, maa tillige beregne 1787 Aars Arbejde, naar det ey tilforn af Selskabet er blevet belønnet, dernæst, om ey saa stor Myr gives i en Strækning, daudi flere Stykker, som tilsammen kand foldestigere Maale, der ved Eedsvorne og af Fogden opnævnte Lavrettes Mænd maa attesteres. Myrene maa tilhøre en Gaard, dens eene eller flere Opsiddere.

Attesterne indsendes til Augusti Maanedes Udgang 1788, hvorudi noye maa antegnes Deyternes Længde, Bredde og Dybhed, samt Storrelsen af det fra Vand befriede Stykke Land, og hvortil man agter at bruge det. Samme bør være ordentlige efter Forerindringen No. 1, 2 og 16.

VIII.

For den Mand, være sig uden for eller i Bondestanden, som i ligeste Linie, fra Maji Maaned 1787, opretter den største Længde af gode og forsvarlige Steengjerder, 5 Qvar-

5 Qvarter i Runden, 2 Alen i Høyde og
3 Qvarter oventil, udsætter Selskabet
som et Præmium = = = 15 Rl.
For den dernæst = = = 10 Rl.
For den dernæst, ikke mindre end 200
Favner = = = 5 Rl.

Med Bedømmelsen iagttages, om Steenene ere brudte af Ager eller Eng, til Hielp for Rydningen, samt hvor der tilforn har staaet Kiis eller Trægjerder.

Attester om alt dette foreskrevne, saa og at Gjerderne ere nye, troefaste, og alle satte i den ovenmeldte Tid, ventes til Augusti Maanedes Udgang 1788 ordentlig og paalidelig indrettede. Dette Præmium udsættes flere Aar.

IX.

For den Bønde eller Huusmand, som udi Aaret 1788 avler den største og bedste Mængde god og forsvarlig Humle, plantet 1785 og avlet 1788, ikke mindre end
2 Boger = = = 6 Rl.
For den dernæst, ikke mindre end 1 og en halv Bog = = = 5 Rl.
For den dernæst, ikke mindre end 1 Bog = = = 3 Rl.

Selskabet forlanger 2de af Fogden opnævnte Eedsvorne Lavrettes Mænds Rørværelse, naar Humlen skal plukkes,

tes, hvilkke Mænd for Fogden, om forlanges, med Eed skal bevise den afplukkede Humles Mængde, naar Indspindingen ved Lørringen er iagttaget. Ved Bedømmelsen skionnes, hvor Humlen er plantet, da de Steder, hvor den ey tilføra har været plantet, har Fortrin for de, hvor Humle-Rot længe har været i Brug.

Attest forlanges inden September Maaeneds Udgang 1788. Selskabet agter at udsætte dette og næstføregaaende Præmium flere Aar.

X.

For den Mand i eller uden for Bøndestanden, som ey allene i et dertil beqvemt indrettet Steen- eller Træ-Huus forvarer Kreaturerne Siødsel, men endog slittig formeerer den med Lyng, Cener, Orr, eller andre tienlige Træ-Arter, samt med tør Myre-Jord eller Sand-Jord eller Beklassenheden, Mur og Luer, Tang eller Siv, alt vel blandet, Lav for Lav om hinanden, og dernæst lader samme blandede Siødsel af Heste eller andre Creature stedse blive sammentraad.

For den, som herudi har udviist største
 Guld = = = 20 Rl.
 For den dernæst = = = 15 Rl.

Den, som endog kunde bringe det saa vidt, at endel af saaledes sammenblandet Siødning, uden Savn eller Fattelse for Ager og Eng, kunde undværes det første Aar og

og overligge til det næste Aar, vil især lages i Betragtning ved Præmiernes Bedømmelse.

Enhver, som vil vinde disse Præmier, bør ved Aede af Fogden opnævnte Eedsvorne Lavrettes Mænd bevise:

- 1) Naar Siødsels-Huset blev bygget, og, om det er saaledes indrettet, at ikke Solens Skin kand trænge derind; men vel Luften fra Siderne at have frit Træk derigennem.
- 2) At Siødselen tilstrækkelig er bleven formeeret og nedtraad.
- 3) Hvor meget Agerland eller Engebund, som Møder til Agerens Forbedring, er bleven siødslet mere end de forrige Aar, dog uden Fattelse for de andre Ager.
- 4) At Siødselen, hvor det kand lade sig giøre, ey bliver udkiort, førend Sæden er lagt i Jorden, hvor ved Korn-Planten ved den friske Siødsel bevares fra Waar-Kulden.

Attester om alt dette forlanges inden Augusti Maaeneds Udgang 1788, og agter Selskabet oftere at udsætte disse Præmier.

XI.

For den Mand, som antager sig en øde Gaard, samme med Huuser bebygger, med Stierder indhegner, saa at samme for Eftertiden bestandig kand blive beboelig for en Familie, udsætter Selskabet den
 Summa = = = 25 Rl.

Selskabet forlanger Fogdens Attest:

- 1) Hvor længe Gaarden har lagt øde.
- 2) I hvad Skyldsetning Gaarden tilføra har været.
- 3) Vidt

- 3) Visshed efter tagen Sinns Forretning over de paa Gaarden opsatte Bygninger, som til Udbuuser helst onskes af Steen, og endelig
- 4) At Gaarden for Eftertiden kand blive beboet.

Attest om alt dette forlanges til Augusti Maanedes Udgang 1788.

XII.

For den Mand, som oprydder, indhænger, bebygger og istandsætter den største Huusmands-Plads = = 15 Rl.

Den, som vil vinde dette Præmium, bør ved paalidelig Syns Forretning bevidne de paa Pladsen opsatte Bygningers Antal, som Selskabet, i Henseende til Udbuuser, helst onskede af Steen, saa og Indhængningens Størrelse og Beskaffenhed, samt hvor mange Creature derpaa i Tiden kunde fødes, og endelig om Pladsen for Eftertiden stændig kand blive beboet. Attest herom forlanges til Augusti Maanedes Udgang 1788.

XIII.

For den Bonde eller Huusmand, som opgraver og samler Borre-Rod tiilig for end Planten skyder Stængel, rensed fra de fine Trevler, ikke huul indvendig, ey smalere end en liden Finger tyk, de tykke-re fløves i to eller fire Parter, trækkes paa Traad, tørres i Skygge, udsætter Selskabet for hvert Bismerpund = 16 Sk.

For Angelica-Rod, af den, som voxer i Fjeldene, som maa affræbes, den tynde eller

eller yderste Hinde afdrages, flæres i Skiver, trækkes paa Traander strax efter den er hjembragt, og derefter tørres i Skyggen, for hvert Bismerpund = 16 Sk.
For Pimptnelle-Rod, som ligeledes behandles, for hvert Staalpund = 6 Sk.

Selskabet forlanger Attest fra de Herrer Apotekere i Bergen, (som desuden betaler enhver Bonde for Wahrene, efter Forening og Accord) hvor stor Vægt eller Dvantage, inden Augusti Maaned 1788, er bleven leveret, da samme Conform hos følgende Udsættelse ved Selskabets Casserer skal blive betalt.

XIV.

For den Bonde, som paa Landet dræber de fleste for Faar og Stæder skadelige Slag-Orne og Ravn = = 3 Rl.

Den, eller de, som vil vinde disse Præmier, bør paa Tinget fremvise Hovederne og Kloerne af Fuglene, dernæst skaffe Beviis, at han selv har ødelagt og ey kiøbt dem af andre. Middel til disse Rov-Kuales Ødelæggelse, uden at styde, kand søges paa Svanes Apoteket. For dem, som paa Woss ødelægger de fleste Graac-Spurve, som skadelige for Korn-Øssen, udsætter Selskabet en passelig Belønning.

Attester maa indsendes til Selskabet inden Augusti Maanedes Udgang 1788, efter Forvindringeren No. 1, 2 og 16.

XV. For

XV.

For den største med forsvarlig Gierde omsatte Hauge, som efter Væktendtgivelsen af dette bliver indrettet, og derudi endeel af Jorden anvendt til nyttige Urter og Planter, den øvrige Deel til nyttige Frugt-Træer af gode Sorter, ey mindre end 30 Stykker, udsætter Selskabet 10 Rl.

For den næst største, ey mindre end 20 Stykker, udsættes " " 5 Rl.

Disse Præmier vindes ved Uttesternes tydelige Forflaring, naar Begyndelsen med Haugens Anlag er færd, samt beviiser, om Træerne ere podede eller ikke, da de første har Fortrin for de sidste, og de som ere optrukne af Kierner, komme i Lighed med de første. Selskabet forlanger ikkun saadanne Planter dyrkede, som vore villigen, saasom Eulersoder, hvide Roer, Hvidkaal, Grønkaal, Kaal-Kabbi, over eller under Jorden.

Uttester om Begyndelsen med Hauge ventes inden Augusti Maanedes Udgang 1788, men Frugt af Træerne ventes til Augusti Maanedes Udgang 1791.

Derfor nogen uden for Bondestanden beviser paa virksomste Maade at have udbredet Hauge-Dyrkning blant Bonderne, med enten at have viist dem Haandgrebene eller Maaden at saae og plante, og ellers at behandle Planterne, nemlig saadanne, som vore villigen, da Bøtternes Mængde og Saens Bestaendighed vil komme i Betragtning, agter Selskabet at belønne saadan med passelig Præmium eller Agtelles Segn.

Selska

Selskabet agter for flere Aar at udsætte disse Præmier.

XVI.

For den Bønde eller Høusmand, som i Aaret 1788 avler den største og bedste Mængde af Hørr eller Hamp, ey mindre end 2 Boger " " " 6 Rl.

For den dernæst, ey mindre end 1 og en halv Bog " " " 5 Rl.

For dernæst, ey mindre end 1 Bog 3 Rl.

Selskabet forlanger 2de af Koeden uvrævnte Mænd, som skal være overnærende ved Vagten af Hørr eller Hampen, efter at samme i alle Deele er bleven færdig, da samme Mand forud skal være kundige, om Sæden og Høsten forrettes af de Mænd, som søge at vinde disse Præmier.

Uttester herom ventes ved Aarets Udgang 1788.

XVII.

For den bedste og paa egne Forsøg grundede Beskrivelse over Løv-Træers og deres Løvs rette Behandling, Nytte og Brug til Kreaturenes Føring og Conservasjon, uden at beskadige Skoven, en Præmie Af " " " " 10 Rl.

Beskrivelsen indsendes inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

E

XVIII.

XVIII.

For den Bonde, som anlægger den største Kaal-Hauge, og beviser at have brugt den der plantede Grøn-Kaal til Spiise for sig og sine Huusfolk, et Præmium af 10 Rl.
Og for den dernæst " " " 5 Rl.

De, som vil vinde disse Præmier, maa ey allene med sandfærdige Attester godtgjøre den anlagde Kaal-Hauges Størrelse, samt hvor mange Grøn-Kaal-Planter der udi vare satte; men de bor ogsaa med noyagtigt Vidnesbyrd beviise, at have forbrugt dem i sin egen Huusholdning, samt hvor meget Korn derved er sparet.

Den Bonde eller Bonde-Kone, som med Attest beviiser, ikke forhen at have forstaaet Hauge-Væsenet, men ved andres Vejledning at have begyndt dermed, og ved Hielp af sine Folk eller Børn har avlet, enten til eget Brug, eller Udsalg, slige Væxter, som villig vore, vil Selskabet belønne med et passeligt Præmium eller Afgiftes Tegn.

Attesterne indsendes inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

XIX.

For den, som til Selskabet uygiver det sikkerste og mindst bekostelige Middel, hvorved Faar befries for at dræbes eller bestadiges af Kov-Dyr, især Ræve, et Præmium af " " " 25 Rl.

Den, som agter at vinde dette Præmium, bor i troværdige Vidners Dømmelse og Paasyn, anbringe

saadant Middel paa nogle af de unge Faar eller Lam om Vaaren, naar de slippes i Udmarken, hvilke Vidner da maa tage noye Mærke paa samme Faar, at de om Høsten ved Hiembentelsen sikkert kan kende dem igien, for derom at kunde aflægge et sandfærdigt eedeligt Vidnesbyrd, og bor dette Middel forsøges paa adskillige Gaarder, især udi de Bygdelaver, hvor Ræve meest opholde sig, ligesom og bivielig maa forklæres, hvor mange af de andre Faar dette skadelige Kov-Dyr imidlertid paa enhver af disse Gaarder maatte have ødelagt.

Attester herom indsendes inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

XX.

For den, som i inderværende Aar 1788 sætter de fleeste Frugt-Træer paa Martini, og som til Høsten i samme Aar findes at være i bedste Væxt og bedst fredede 5 Rl.

Jagen kand vinde dette Præmium, uden saa er, at der i det mindste bliver 12 til 16 Aalen imellem hvert Træe. Gierdet omkring hvert Træe maa være saa forsvart, at det kand udeholde Kreaturer; men ikke saa snævert, at det betager Træet den fornødne Soel; det maa være saa stærkt, at det kand staae til Træet ikke meere behøver det, og taale at Træet bindes op til det, at Binden ey skal kaste det omkring. Det er ligemeget, enten de sættes paa Hiemme-Boen eller Udmarken, dog ikke hvor der er sumpig og leeret Grund, men hvor de ere mindst udsatte for Storm, og meest beskyrmte for de koldeste Vinde. Fornuftig Beskrivelse ved Udskrivningen vil meget paasees ved Bedømmelsen. Antallet maa ikke være mindre end 8 til 10 Træer, og de vedede har Fortrin for de upodede.

bede. Præmium udsættes ikke allene for Bondskan-
den, men for enhver, som gjør sig Umage derfor.

XXI.

For den Borger, Giestgiver eller Bon-
de, som her i Bergens Stift anlægger og
bruger Sætte-Rod til Seyefangst paa
Kiult Grund, hvor Seyen Foraarets Tid
holder sig, og hvor saadant Fiskerie ikke
tilfoør har været brugelig, paa det saadan
Fangst, som hidtil ubekjendt, kunde kom-
me i Brug, og denne Videnskab blive med-
deelt andre, udsætter Sælskabet et Præ-
mium = = = 25 Rl.

Ligeledes for den, som allene for sig selv,
uden at underrette andre derom, og dog
med Fordeel fisker, udsættes andre 15 Rl.

Sælskabet forlanger kyndige Mandes Vidnesbyrd,
som af Fogden maa attesteres, saavel i Henseende til
Seyes Fiskeriets Fangst, samt hvad Quantitet af Sey er
fanget; dernæst om Fiskeren enten har underrettet an-
dre, eller og brugt Fangsten sig selv til Nytte. Saa-
dan Attest forlanger Sælskabet indsendt inden Augusti
Maanedes Udgang 1788.

XXII.

For den, som enten i Interessentskab
eller for sig selv stikker og fanger Brygder
enten paa Havet eller i Fiordene, og i Fald
saadan Fangst kand blive til almindelig
Nytte,

som maa ske ved Underviisning
til dem, som tilfoør ey derom har haft
Kundskab, udsætter Sælskabet i Præ-
mio = = = 30 Rl.

For den, som allene for sig selv stikker og
fanger en Brygde paa Havet udenstærs,
udsættes i Præmio = = = 3 Rl.

Ligeledes for den, som stikker eller fan-
ger en Brygde indenstærs = = = 2 Rl.

Den, eller de, som vil vinde disse Præmier, bør
skaffe fra Fogden paalidelig Attest, udi hvilken anfo-
res det udi Aarene 1787 og 1788 fangede Brygders
Tal, samt hvad enten Brygderne ere fangede uden
eller inden Stærs, og hvor meget Lever af hver
Brygde. Til Efterretning meldes, at den saa kaldede
de Haa-Nær ey forstærs under Brygde-Fangsten.
Samme Attest forlanges inden Augusti Maanedes Ud-
gang 1788.

Sælskabet agter at continuere disse og næst fore-
gaaende Nummers Præmier, i Fald man finder, at
samme kand virke og blive til Nytte.

XXIII.

For den, som udi smale Sunde, Biger
eller Bugter indstænger med Rod, og der-
fter fanger de saa kaldede Springere, hvor
anumne Fangst er usædvanlig, eller Stæ-
et ubeqvemt og ubelelygt, udsættes i
Præmio = = = 10 Rl.

Attest om saadan Fangst forlanger Sælskabet inden
Augusti Maanedes Udgang 1788, enten fra Fogden
eller

eller ved Sings-Widner, hvorudi tillige anføres, om nogen Fangst er skeed om Sommeren 1787.

XXIV.

For den eller de, som opfinde og for Selskabet tilkiendegiver et forhen ubekjendt Fiskemeed, Grund eller Banke, jo nyere Efterretningerne ere grundede paa igientagne Erfaringer, saa at det anmeldte Fiskestæds Fordeelsagtighed er upaatvibelig, jo mere vil de tages i Betragtning, eller om nogen udfinder noget Nyttigt til Fiske-Redskabernes Forbedring, udsætter Selskabet, som et Præmium = = 20 Rl.

Attester herom, som til Selskabet inden Augusti Maanedes Udgang 1788 maa indsendes, bør indeholde følgende Voster:

- 1) Hvad Aar eller Tid det nye Fiskemeed eller Grund er opdaget.
- 2) Beskrivelse i hvad Strækning, kort eller langt fra Land, samme Grund er beliggende, samt hvad Sorter Fisk derpaa ere fangede.
- 3) Rand et efterretligt Kort om Fiskegrundens Belægenhed følge med Efterretningen, vil samme ved Præmiens Tilkiendelse paaaktioneres.
- 4) Kuldsændig og beviislig Forklaring om noget nyttigt til Fiskeriets Nytte er opdaget ved de nye Fiske-Redskabers Forbedring.

Med dette Præmium agter Selskabet at continerere flere Aar.

XXV.

XXV.

For den Biesigtver, Bonde eller Huusmand, som stedse haver alle sine fornødne Redskaber, til Gild og Torff at fange, i bedste Stand, og dernæst ey nogenstunde skaaner sig selv eller sine Redskaber paa den Tid, Fiskeriet kand formodes at begynde, ligesom og tilkiendegiver Fiskens Nærværelse under Landet, til Nytte for Almuen, udsætter Selskabet i Præmio = 15 Rl.

For den, som til Bergen eller næste Fiskevær frembringer den første nye Gild, stienlig til Regoee, og af ham selv fiskeet, ikke mindre end 6 Tønder = = 4 Rl.

For den dernæst, paa lige Vilkaar, ey mindre end 4 Tønder = = 3 Rl.

For den dernæst, ey mindre end 2 Tønder = = 2 Rl.

Ligeledes for den, der bringer den første af ham selv fiskede Vaar-Torff til Bergen eller nærmeste Fiskevær, ey mindre end 100 Stykker = = 5 Rl.

For den dernæst, paa lige Vilkaar, ey mindre end 60 Stykker = = 3 Rl.

Herom forlanger Selskabet ordentlige og paaalidelige Attester i enhver af disse Voster, for hvilke Præmier ere udsatte, og det inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

XXVI.

For den som angiver de Hindringer, som undertiden af Boid, Misundelse eller Ondskab forarsages i Risteriets Løder, til Stade paa Silde- eller Laxe-Nod, Torfke eller Laxe-Sarn, udsætter Selskabet 10 Rl.

- 1) Angiverens Navn skal, om han det forlange, blive fortiet, da Anmeldelsen allene skeer, enten til Selskabets Præsæs eller Secretaire.
- 2) Skal dette Præmium ey udgives, førend Anmeldelsen, og de derudi angivne Vidner ved Tings-Vidne ere blevene forklarede og beviist, da dette Tings-Vidne skal være Angiveren uden Beskofning.

XXVII.

Den, som beviistligen kand godtgjøre at have udfundet et Middel, ved hvilket Sykes Melken med større Fordeel kand bruges og tilvirkes, enten til Handel, eller og en Maade, paa hvilken den til meere Nytte kand tillaves end den sædvanlige ved Kogning, agter Selskabet med et passeligt Præmium eller Afgiftelse at belønne.

XXVIII.

For den største og bedste Quantitet af Bord, 6 Alne lange, 8 Tommer breede og $1\frac{1}{2}$ Tomme tykke, naar Quantiteten fra en Proprietair beløber til 50 Tolvter og

og derover, udsætter Selskabet en Præmie af = = = = 15 Rl.

Og fra en Bonde, naar Quantiteten beløber sig til 20 Tolvter og derover, en Præmie af = = = = 10 Rl.

Ligejaa fra en Proprietair, der indbringer den største og bedste Quantitet af 5 Alnes Længde, 8 Tommers Bredde, $1\frac{1}{4}$ Tommes Tykkelse, ey mindre end 50 Tolvter og derover, en Præmie af = = = = 12 Rl.

Og for en Bonde, for samme Sort, ey mindre end 20 Tolvter = = = = 6 Rl.

Ligeledes for en Proprietair, for den største og bedste Quantitet af 4 Alnes Længde, 8 Tommers Bredde og $1\frac{1}{4}$ Tommes Tykkelse, ey mindre end 200 Tolvter, men vel derover, en Præmie af = = = = 20 Rl.

Og for en Bonde, for samme Sort, ey mindre end 50 Tolvter, men vel derover, en Præmie af = = = = 8 Rl.

Soo, som vil vinde disse Præmier, bør skaffe Borden indførte inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

Dernæst behøves Attester af dem, som Selskabet committerer til at eftersee, om de til Bergen indbragte Bord ere af den ovenmeldte Længde, Bredde og Tykkelse i begge Ender, og ey vankantede, uden hvilken Orden Præmium ey kand faaes, og til den Ende bør den eller de, som agte at vinde saadant Præmium, allersøst melde sig ved Selskabet, enten hos Præsæs eller

eller Secretair. Udi Attesten meldes tillige, hvilke Bord der ere staarne med fineste Sav-Blad, da samme har Fortrin, ligesom og Attest fra Sav-Everren behøves, paa hvilken Sav, og hvor stor Mængde Bord paa enhver Sav, enten egen eller andres, er staaret.

XXIX.

For den Bonde, som inden Augusti Maanedes Udgang 1787 bygger første og fleeste Tiare-Ovne paa den nu Søndensfelds brugelige fordeeltige Maade, udsætter Selskabet en Præmium af 15 Rl.

Beskrivelsen paa ommeldte Ovn findes tydelig anført udi Præmie-Listerne for 1780 og 1781, og Attest om slige Ovnens Opbyggelse indsendes inden Augusti Maanedes Udgang 1788, samt hvor megen Tiare i samme Ovn inden den Tid er brændt, saagod Attest af Byens anordnede Dragere om Tiares Gødhed og Nytte.

XXX.

For den, som skaffer den største Mængde Saltpeter her i Stiftet, dog ikke ved Avdøens Krud-Verk fabriqveret, ey mindre end 100 Pund, udsætter Selskabet 30 Rl.

For den dernæst, ey mindre end 60 Pund = = = 20 Rl.

For den korteste, dog forstaaeligste Afhandling, til Bondens Nytte, hvorved han kunde blive undervist om Saltpeters Tilberedning = = I Medaille.

Attest

Attest herom forlanges inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

XXXI.

For den Mand, som fandt udfinde nogen nyttig og tjenlig Forbedring i Bergens Byes Brand-Anstalter, samt hastig og betydelig Rednings Hielp i behøvende Tilfælde = = = 20 Rl.

Attest herom forlanger Selskabet inden Augusti Maanedes Udgang 1788.

XXXII.

For den, som med Flid og Hæd betjener sig af den Undervisning, som udi Aaret 1770, efter høy Kongelig Ordre og Befaling hos alle Sogne-Præster og verdslig Nyrighed er beroende, som angiver Midler til druknede eller pludseligen forulykkede Menneſter at bringe til Live igien, udsætter Selskabet udi Præmie for hvert reddet Menneſte = = = 10 Rl.

Deuden vil Selskabet, med ynskelig Agtelse, ansee den, som bidrager al muelig Hielp, om end det ikke i alt skulle opnaae det alleronskieligste Udsald.

Attest herom bør være ligesaa grundige, som i alle paalidelige, og i øvrigt indrettede efter Foreindringen No. 1 og 2, indsendes til Augusti Maanedes Udgang 1788.

XXXIII.

XXXV.

Til den, eller de, som af Heste-Koer
Seede- eller andre Haar væver et Stykke
Tøy paa den i Sogn brugelige Maade, ik-
ke mindre end 16 Alne langt og 1 Alen bredt,
tienlig til Brand-Segl, betaler Sælfskabet
for hver Alen i Præmie = = 3 Sk.

Sælfskabet anvist desuden den, som modtager og be-
taler samme med 10 fl. Alneviis foruden Præmien, og,
om nogen vil væve større Stykker, maa nye iagttages,
at hvert Stykke da bliver enten paa 32 Alne, 48 eller 64
Alne, og altid en Alen bredt. Sælgeren maa med Al-
test godtgjøre, at have solgt det til saadant Brug.

XXXVI.

For den, som virker og tillaver det bed-
ste og største Quantum af Huusblas, ey
mindre end 10 Pund = = 10 Al.

For den dernæst, ey mindre end
5 Pund = = 5 Al.

For den dernæst, ey mindre end
2 Pund = = 3 Al.

Den, som agter at vinde Præmium herfor, maa in-
den Augusti Maanedes Udgang 1788 indsende paali-
delig Attest om Mængden, og tillige en Prøve der-
af, da den klare og lyse har Fortrin for den dunk-
le og mørke. Efter Opvænde skal Tilvirknings og
Omgangsmaaden være følgende: Man tager Røgbee-
nens af Torst, Langer, Broemer, Gry og anden
Sift,

Sift, tilligemed den saa kaldede Sundenave, koger
samme i rent fersk Vand, saa længe, til det bliver
lidt tykt, eller som en tynd Lium, da det tages fra
Ilden, og lidt Kalk kastes i Riedelen eller Gryden,
for at faae det Tykke at synke til Bunds; derefter
sies man det klareste paa Tin- Leer- eller Trær- Ka-
de, og lader det løbe tyndt ud over samme, sætter
det derefter i Vinden og Solen for at tørres; naar
det da er noget tørt, rulles det sammen, trækkes paa
Traad og hænges op, for bedre at tørres. Eller
om nogen vil tillave den efter den af Det Kongelige
Danste Landhuusholdnings Sælfskab bekiendtgjorte
Omgangsmaade, nemlig: At tage allene Torst- eller
andre beqvemme Gisse- eller Luft-Blærer, opløse dem
i et ved en sagte Ild kogende Vand; naar de ere
blevne til en Skelre eller liimagtig Materie, stryges
denne gandske tynd paa Kammer, vintrent som i
Lium-Rogerier, paa hvilke Kammer den tørres, til
den bliver som et Pergament, hvorefter den sammen-
rulles i Blader af ulige Størrelser, efter Brugen
og Hensigten dermed, og, naar den er fuldkommen
tørret, indpaffes.

Fortegnelse

paa

Sælfskabets Commissarier for 1787.

Agerdyrknings-Commissionen,

Hr. Jacob Frich, Commissionens Formand.

Hr. Herman C. Valeur.

Hr. Hans Mossin.

Sifferiernes Commission.

Hr. Lauritz Solte Nicolaisen, Commissionens Formand.

Hr. Jan Hendrichsen Saamer.

Hr. Lyder

Hr. Lyder Wensel Nicolaisen
Hr. Hans Saich Greger.

Kunst-Commissionen.

Hr. Hans B. Forman, Commissionens Formand.
Hr. Hans Lund Bredal.
Hr. Jens Braage.

Handels-Commissionen.

Hr. Wollert Krohn, Commissionens Formand
Hr. Johan Weiner
Hr. Gerhard Cappe
Hr. Hans Krohn
Hr. Johan D. Stallohm.

Commissionen for Folkets Bequem- meligheder.

Hr. Büchner, Commissionens Formand
Hr. Nicolai Lassen
Hr. Peder S. Galschigt
Hr. J. C. Orm.

Lov-Commissionen.

Hr. de Fine, Commissionens Formand.
Hr. Mogens Theiste
Hr. Nicolai C. Lassen.

Bergen den 3te Martii 1787.

Efter Selskabets Ordre,

H. J. Fröchen,

Selskabets Secretaire.

